La llengua d’En Cristòfor Colom

Autor: Claudi Romeu
Data de publicació: 24-10-2023

Després de llegir el llibre d’En Josep Ma Castellnou sobre la llengua que parlava En Colom, En Claudi Romeu (traspassat el març del 2009), va escriure l’article present per donar a conèixer aquesta veritat oculta i denunciar la censura d’estat que ha perpetrat el magnicidi de la nostra història.

El lingüista Josep Maria Castellnou té un llibre molt interessant, per ben documentat i escrupolós, dedicat a fonamentar el català com la llengua espontània del navegant i descobridor del continent americà. Tot el llibre és una aportació important i s’endevina el rigor i la imparcialitat amb què En Castellnou afronta el tema, prescindint que, com a català, podria avalar apriorísticament la catalanitat del navegant. Contràriament a aquesta investigació, podem veure la diferència de tractament que utilitza un eminent filòleg espanyol, Ramón Menéndez Pidal. Per reforçar aquest comentari sols faré una referència que crec que justifica per si sola el que acabo d’assenyalar, extreta del llibre de Castellnou –p. 40– Cristòlfor Colom, català (com parlava Cristòfor Colom?), publicat per La llar del llibre.

En una estada d’En Colom al monestir de La Ràbida (Palos de la Frontera-Huelva) un metge de nom García Hernández, li diu: –“E viéndole disposición de otra tierra o reino, ajeno en su lengua, le preguntó que quien era y de donde venia”. Tots els altres (testimonis) vénen a dir el mateix. Però si s’hi posa atenció, es veu clar que En Colom no respon ni qui és ni d’on ve, i ens queda només el testimoni de parlar amb deix d’altra terra o regne. Però Menéndez Pidal, com fan tants d’altres que tenen l’estrangeria d’En Colom resolta a priori, diu que el testimoni d’aquells declarants no dóna lloc a dubtes, ja que “no se podian aplicar buenamente (els dubtes sobre el parlar d’En Colom) al habla de un gallego, familiarmente conocido de todo español”; la qual cosa creiem del tot ociosa, i molt més en aquella època, i és el mateix Oviedo (Gonzalo Fernández de Oviedo, bisbe de Chiapas) qui ens dóna la raó quan diu: “Como se avernan el andaluz con el valenciano, y el de Perpiñán con el Cordobés, y el aragonés con el guipuzcoano, y el gallego con el castellano (sospechando que es portugues)...?”, donant a entendre que, per a un castellà no eren gaire conegudes les llengües de la Península. I nosaltres, volem posar en relleu, tant pel que fa a Menéndez Pidal com pel

que fa a Oviedo, l'omissió de la referència al català (aneu a saber per què). Un altre testimoni, referint la manera d'expressar-se d'En Colom (encara que sigui per escrits llegits i, a més, ja en una època un xic posterior, però que també vénen bé al cas), és el del pare Las Casas, el qual, copiant papers del descobridor al peu de la lletra, diu "ser natural de otra lengua", "como en Castilla no habia nacido", "como no fuese su lengua materna ", "el cual no sabia bien" el llenguatge castellà.

Veiem que tots són d'acord a afirmar que En Colom ni parla ni escriu el castellà correctament, però ningú no indica res més. Tots es limiten a fer-lo estrany al castellà, sense aclarir cap dubte ni donar cap més pista. En conclusió: tant els testimonis de La Ràbida com el d'En Las Casas, i com tants d'altres, sols afirmen una cosa: que En Colom no parla bé el castellà per no ésser aquesta la seva llengua, però no afirmen res més. Aquí tenim un clar exemple de com actuen els espanyols, amb el seu espanyolisme (que diuen que no és nacionalisme, ca! no ho penseu pas) més furibund. Tinguem ben present que el comentari relatat inclou la figura d'un especialista de gran prestigi com és Menéndez Pidal, que va arribar a ser el President de l'Acadèmia de la Llengua espanyola, i que també queda afectat per tendenciós i faltat d'objectivitat en els moments que li convé. Doncs bé, així s'ha escrit la "historia de España", que escampen! I pobre de qui s'atreveixi a posar-ne algun relat en dubte, perquè li caurà una galleda d'improperis i insults inacabables.

Són moltes les aportacions que En Castellnou fa en aquest llibre. Moltes d'elles molt difícilment contestables i també, sovint, diametralment contradictòries a les tesis de Menéndez Pidal. Però n'hi ha una de molt reiterativa que és la de no citar el català com a llengua possible d'En Colom en moments que comenta diverses possibilitats i que completa prescindint totalment de la possibilitat catalana. Especula molt sobre si va aprendre el castellà que escrivia i parlava, aquí allà o més enllà, però mai cita Catalunya. Parteix prèviament d'un Colom genovès, a priori sense presentar cap dubte ni cap altre possibilitat. Segueix les lliçons dels Reis Catòlics, de Carles I i de Felip II que són la tripleta que va assentar aquesta versió. És inqüestionable que, com a mínim, els reis catòlics sabien de bones fonts de la catalanitat innegable d'En Colom. La descoberta d'Amèrica i, mes concretament, el primer viatge va ser una empresa catalana i que pertany exclusivament a la història del nostre país. A partir d'aquest viatge ja es produeixen tota una sèrie d'actuacions castellanes (que no espanyoles encara), que preparen molt detingudament el furt del descobriment per atribuir-se aquest fet a la corona castellana (i després espanyola). Es van eliminar multitud de documents, se'n van falsificar quantitats ingents per mediació de la censura establerta ja pels Reis Catòlics, que prohibia publicar res sobre el descobriment si no era revisat minuciosament per aquest organisme i autoritzava una versió adulterada segons els convenia.

De totes maneres, cal fer notar que, malgrat el gran esforç amb què van anar teixint les versions oficials, una obra d'aquesta envergadura ha deixat molts rastres que una hora o altra acabaran vencent la mentida i l'engany que suposa davant del món aquest magnicidi històric i cultural. Un altre dels investigadors que està treballant moltíssim sobre el tema, com a historiador, és En Jordi Bilbeny que ha escrit una col·lecció de llibres interessantíssims sobre aquest afer i que seran una palanca de gran eficàcia per tombar les falsedats i reconstruir una història verdadera i solvent. Solament dos títols d'aquest autor: Totes les preguntes sobre Cristòfor Colom. David Bassa entrevista Jordi Bilbeny (Llibres d'índex) i Cristòfor Colom, Príncep de Catalunya (Edicions Proa).

Claudi Romeu,

21 de juny del 2007

Podeu trobar l'article original a l'enllaç següent:
https://www.fundaciopedrolo.cat/omw/mod/conculcacions/pdf/56.pdf